

MÖHRİMƏ HARAM OLAN ŞEYLƏR

<"xml encoding="UTF-8?">

MÖHRİMƏ HARAM OLAN ŞEYLƏR

1-ci: Çöl heyvanını ovlamaq. Amma əgər ondan bir zərər gələcəyindən qorxsas, ovlamasının eybi yoxdur.

2-ci: Öz arvadı ilə cinsi əlaqədə olmaq, onu öpmək, ona toxunmaq və şəhvət ilə ona baxmaq, ondan hər cür zövq almaq.

Məsələ 1. Öz arvadını öpmək şəhvətlə olsa, kəffarəsi bir dəvə, şəhvətsiz olsa, bir qoyundur. Amma zahirən öz arvadından başqasını (anası və uşağı kimi) öpmək haram deyildir, kəffarəsi də yoxdur.

Məsələ 2. Məşərül-həramdakı vüqufdan sonra və Nisa təvafını tamamlamazdan qabaq arvadı ilə cinsi əlaqədə olarsa, həcci səhihdir, amma kəffarə verməlidir. Nisa təvafından sonra olarsa, heç kəffarəsi də yoxdur. Nisa təvafı barəsində, yəni hökmünün nə olduğu və yarıdan keçməyin, yoxsa beşinci təvafı qurtarmağın bütöv bir təvaf hökmündə olması xüsusunda fəqihlər arasında nəzər fərqi vardır. Lakin bu, qarşıya çıxmayan məsələlərdəndir.

Məsələ 3. Ehram halında məni gəlməsinə gətirib çıxaran zarafatlaşmağın kəffarəsi bir dəvədir.

3-cü: Özü və ya başqa bir şəxs üçün (istər başqa şəxs möhrim olsun, istər olmasın) nikah əqdi oxumaq.

4-cü: İstimna etmək. Yəni əl və ya başqa bir vasitə ilə özündən məni çıxarmaq.

Məsələ 1. Səhvən və ya məsələni bilməməzlik üzündən istamna edərsə, kəffarəsi yoxdur, lakin Allahdan bağışlanmasını diləməlidir. Amma hökmü bildiyi halda, qəsdən bu işi görərsə, kəffarəsi bir dəvədir. Dəvə kəsə bilməzsə, bir qoyun kəsməsi kifayətdir. Bundan əlavə, əgər istimnanı özü etsə və bu iş Müzdəlifədən qabaq olsa, həcci tamamlayıb növbəti ildə yenidən həccə getməsi lazımdır. Əgər istimna arvadı vasitəsilə olarsa, vacib ehtiyata əsasən, eyni şəkildə əməl etməlidir.

5-ci: Müşk, zəfəran, kafur, ud və əmbər kimi gözəl ətirlərdən, ümumiyyətlə hər hansı bir növdən olan xoş ətirdən istifadə etmək.

Məsələ 1. Vacib ehtiyata əsasən, "xoş ətirlidir" deyilən heç bir şeyi iyləməməlidir.

Məsələ 2. Xalq arasında bir dəfə istifadə sayılan təqdirdə ətirdən bir neçə dəfə istifadə etmək, kəffarənin təkrarlanmasına gətirib çıxarmaz, əks təqdirdə zahirən, hər istifadə üçün bir kəffarə lazımdır (istər iki istifadə arasında kəffarə olsun, istər olmasın). Baxmayaraq ki, gözəl ətir işlətməyin kəffarəsinin vacib olması məlum deyildir.

6-cı: Kişilərin köynək, alt paltar, qəba, jilet və pencək kimi tikilmiş paltar geyinmələri, həmçinin, düyməli və ya toxunmuş paltar geyinmələri (tikili olmasa da).

Məsələ 1. Əgər yuxarıda adı çəkilən paltar növlərinə ehtiyacı olarsa, geyinməsi caizdir, lakin ehtiyata əsasən, kəffarə verməlidir.

Məsələ 2. Qadınların istədikləri qədər tikili paltar geyinmələri caizdir.

Məsələ 3. Pul kisəsi və ya kəmər kimi paltar hesab olunmayan kiçik tikili şeyləri geyinməyin eybi yoxdur.

7-ci: Zinət qəsdilə olmasa da, zinət sayılan qara sürmə çəkmək. Hətta vacib ehtiyata əsasən, zinət olan hər hansı bir növdən olan sürmədən çəkinmək

lazımdır.

Məsələ 1. Sürmə istifadə etməyin haram olması yalnız xanımlara məxsus deyil, kişilərə də haramdır.

Məsələ 2. Sürmə işlətdikdə kəffarə vacib olmaz.

8-ci: Güzgüyə baxmaq.

Məsələ 1. Zinət qəsdilə olmazsa, eynək taxmağın eybi yoxdur. Amma əgər zinət sayılsa, vacib ehtiyata əsasən, caiz deyildir.

Məsələ 2. Zinət (bəzənmək) qəsdilə olmazsa, güzgüyə baxmağın eybi yoxdur. Məsələn, sürücünün maşının güzgüsünə baxması kimi.

9-cu: Çəkmə, çarıq, corab və bunlara bənzər şeylər geyinmək.

Məsələ 1. Bu hökm kişilərə məxsusdur və qadınlar üçün bunları geyinməyin eybi yoxdur.

Məsələ 2. Ayağın üzərinin örtülməsində haramlığı qəti olan şey ayağın üzərini örtən hər bir şey deyil – ayaqqabı, çəkmə, corab və bunlara bənzər şeyləri geyinməkdir. Möhrim əgər bunları geyinmək məcburiyyətində qalarsa, onun üstünü kəsib açmaq ehtiyata daha uyğundur.

Məsələ 3. Ayağın üstünü örtən şeyləri geyinmək kəffarə verməyə səbəb olmaz.

10-cu: Fasiqlik. Bu, yalnız yalan söyləməyə məxsus deyildir. Başqasını söyməyə və təhqir etməyə gətirib çıxarmasa da, özünü başqalarından üstün saymaq fasiqlikdir.

11-ci: Cidal. Cidal – “la vəllah” və “bəla vəllah” deməkdir. “La” və “bəla” kəlmələrini və ya onların başqa dillərdəki “bəli” və “xeyr” kimi tərcümələrini işlətmək cidala gətirib çıxarmaz. Bir şeyi sübuta yetirmək və ya rədd etmək üçün

and içmək cidalıdır.

12-ci: Bədəndə olan həşəratları öldürmək. Məsələn: bit, birə və xüsusilə heyvanların bədənində olan gənə kimi həşəratlar.

13-cü: Zinət qəsdı ilə üzük taxmaq.

Məsələ 1. Əgər üzük zinət qəsdı ilə deyıl, müstəhəb olduđu üçün və ya başqa hər hansı bir xüsusiyyətinə görə taxılsa, eybi yoxdur.

Məsələ 2. Möhrimin zinət qəsdı ilə həna qoymasını haramdır. Həmçinin, əgər bəzənmək qəsdı ilə olmasa, lakin zinət sayılarsa, vacib ehtiyata əsasən, həna qoyulmamalıdır.

Məsələ 3. Üzük taxmaq və həna qoymağın kəffarəsi yoxdur.

14-cü: Qadınların gözəllik üçün zinət əşyalarından istifadə etmələri.

Məsələ 1. Zinət əşyaları gözəllik üçün olarsa, zinət qəsdı ilə taxılmasa da, vacib ehtiyata əsasən, tərک olunmalıdır.

Məsələ 2. Ehrama daxil olmazdan qabaq taxmağa adət edilən zinət əşyalarını ehram üçün çıxarmaq lazım deyildir.

Məsələ 3. Taxmağa adət etdiyi zinət əşyalarını kişilərə, hətta öz ərinə də göstərməməlidir.

Məsələ 4. Möhrimə zinət əşyalarından istifadə etmək haram olsa da, kəffarəsi yoxdur.

15-ci: Bədənə yağ sürtmək.

Məsələ 1. Bədən üzvlərinə və saçə zinət və yumşaltma qəsdı ilə – gözəl ətirli olmasa da – yağ (krem) sürtmək caiz deyildir.

Məsələ 2. Əgər yağ (krem) gözəl ətirli olmasa, istifadəsi kəffarəyə səbəb olmaz.

Məsələ 3. Əgər yağ (krem) gözəl ətirli olarsa, ehtiyata əsasən, kəffarəsi bir qoyundur. Baxmayaraq ki, burada da kəffarənin olmaması nəzərdən uzaq deyil.

16-cı: Özünün və ya başqasının bədənindən tük qoparmaq, istər o biri şəxs möhrim olsun, istər olmasın.

Məsələ 1. Dəstəmaz və qüsl istisna olmaqla, əgər başına və üzünə əlini sürtsə və bu iş saç və saqqalından tük tökülməsinə səbəb olarsa, bir ovuc buğda, un və ya bunlara bənzər şeyləri kəffarə ünvanında vermək ehtiyata uyğundur. Hərçənd ki, bu ehtiyatın vacib olub-olmaması məlum deyildir.

17-ci: Kişilərin hər hansı bir şeylə başını örtməsi.

Məsələ 1. Başını örtən şəxs, ehtiyata əsasən, bir qoyun qurban kəsməlidir. Amma başın bir qisminin örtülməsi bütünlüklə örtülməyin hökmündə deyildir. Amma əgər başın bir hissəsini örtse və bununla xalqın nəzərində başını örtmüş sayılsa, başını tamamilə örtmüş kimidir.

Məsələ 1. Başını bir neçə dəfə örtse, ehtiyata əsasən, hər dəfə üçün bir kəffarə verməlidir.

Məsələ 2. Başı tamamilə suyun altına salmaq caiz deyildir. Amma başın bir hissəsini suyun altında saxlamağın haram olması məlum deyildir.

Məsələ 4. Başı bütövlükdə suyun altında saxlayarsa, lazım ehtiyata əsasən, bir qoyun kəffarə verməlidir.

Məsələ 5. Saçın dəsmal və ya ona bənzər şeylə qurudulmasının eybi yoxdur. Amma dəsmalı başın bütün hissəsinin üzərinə ataraq qurutmamalıdır.

Məsələ 6. Baş ağrısı səbəbilə başa cib dəsmalı bağlamağın eybi yoxdur.

18-ci: Qadınların niqab və ona bənzər bir şeylə üzlərini örtməsi.

Məsələ 1. Qadının öz üzünü xalqın nəzərində "bütün üzünü örtmüşdür" deyiləcək şəkildə örtməsi haramdır. Amma üzünün yuxarı, aşağı və yan hissələrini "bütün üzünü örtmüşdür" deyilməyəcək şəkildə örtməsinin (istər namazda olsun və ya olmasın) eybi yoxdur.

Məsələ 2. Üzün niqab və ya ona bənzər bir şeylə, hər hansı bir şəkildə örtülməsi kəffarə verməyə gətirib çıxarmaz.

19-cu: Kişilərin başları üzərində kölgə salmaları.

Məsələ 1. Kişilərin kölgə altında durmaları caiz deyildir. Bu iş qadın-lar və uşaqlar üçün caizdir və kəffarə vermələri də lazım deyildir.

Məsələ 2. Başın üzərinə kölgə salmağın haram olması bir məkandan başqa bir məkana getmək zamanına məxsusdur. Amma bir məkana (məsələn: Minaya, Ərəfata və s.) çatıb orada məskunlaşandan sonra kölgə altında olmaq yəbiydir, həmçinin, yığıncaqda dərəkən də çətir və ya bunların bir şeylə başın üzərinə kölgə salmaq qurbən kəsmə və Cəmərələri dolaşmaq kimi çətilərdən yəbiydir.

Məsələ 3. Bir yerdən başqa bir yerdə dərəkən kölgə altında durmaq haram olmaq hökmü, üstü başla vətənmə bil, təyyarə və gəminin təvini altında olmaq hökmdən fərqlidir. Əmm körpü və tunlu kimi hərəkətsiz yerlərin altında olmaq çəməyin yəbiydir.

Məsələ 4. Hərəkətdən zəhmət nəfəsinin yəni tərəfinin, divan və vətənmə bilən kölgəsindən bəhrələnməyin yəbiydir. Əmm bu işin tərk edilməsi həqiqətə uyğundur.

Məsələ 5. Gənc səfərlərində təvini altında durmaq yəni ziddinədir. Beləliklə, cəzə olmaq istəmədən qorunmalıdır. Buna görə də, gənc hərəkət

dən t v n l i m ş ın v ə t ə y y r ə d ə t u r m ğ ın c iz l m h t i m l i v r d ır. m m y ğ ı ş l ı v ə s y u q l u h v l r d h t i y t t ə r k d i l m ə m ə l i d ır (Ə g ə r b u iş ç ə t i n l i y ə s ə b ə b l m y c q s).

Məsələ 6. Möhrim l n z m n g ə m i y ə m i n ə n l ə r, g ə m i n i n ü s t ü b ğ l ı l n y r l ə r i n i n l t ı n d d y n m m l ı d ı r l r. m m g ə m i n i n d i v r l r ı n ı n k ö l g ə s i n d ə d y n m q c iz d ır. L k i n h t i y t b u d u r k i, r d d d y n m s ı n l r.

Məsələ 7. Kölgə l t ı n d d u r m ğ ın k ə f f r ə s i b i r q y u n d u r.

Məsələ 8. Məscidül-hər md h r m b ğ l y n ş ə s l ə r i n M ə k k ə d ə l d u q l r ı z m n v ə M ə k k ə n i n r i c i n ə ç ı m q ü ç ü n h ə r ə k ə t t m ə y ə n ə q ə d ə r k ö l g ə d ə d y n m l r ı n ı n y b i y d u r.

Məsələ 9. Tənim Məkkənin bir hissəsi s y ı l d ı ğ ı ü ç ü n T ə n i m d ə h r m b ğ l y n l r ı n k ö l g ə d ə d y n m l r ı n ı n y b i y d u r.

20-ci: Öz bədənindən q n ç ı r t m q;

Məsələ 1. Bədənindən q n ç ı r t m ğ ın (z ə r u r ə t ü z ü n d ə n l m s d) k ə f f r ə s i y d u r. L k i n k ə f f r ə ü ç ü n b i r q y u n q u r b n k ə s m ə k h t i y t u y ğ u n d u r.

Məsələ 2. Möhrimin öz bədənini q ş ı m s ı, d i ş i n i f ır ç l m s ı v ə s. i l ə b ə d ə n i n d ə n q n ç ı r m s ı c iz d y ı l d ır. m m b ş q s ı n ı n b ə d ə n i n d ə n q n ç ı r t m q, ö z b ə d ə n i n d ə n q n ç ı r t m ğ ın h ö k m ü n d ə d y ı l d ır.

21-ci: Dırn q tutm q;

Məsələ 1. Ə g ə r ə l d ır n q l r ı n ı n h m ı s ı n ı v ə y q d ır n q l r ı n ı n b i r h i s s ə s i n i t u t r s , ə l d ır n q l r ı ü ç ü n b i r q y u n v ə t u t d u ğ u h ə r y q d ır n ğ ı ü ç ü n i s ə b i r m ü d d (7 5 0 q r m y ı n) t ə m (y m ə k) k ə f f r ə v r m ə l i d ır. H ə m ç i n i n, ə g ə r y q d ır n q l r ı n ı n h m ı s ı n ı v ə ə l d ır n q l r ı n ı n b i r h i s s ə s i n i t u t r s , y q d ır n q l r ı ü ç ü n b i r q y u n v ə k ə s d i y i ə l d ır n ğ ı n ı n h ə r b i r i ü ç ü n i s ə b i r m ü d d t ə m k ə f f r ə v r m ə l i d ır.

22-ci: Q n m y gətirib çı rm y n diş çəkdirmək; mm əgər dişi çəkdirmək məcburiyyətində q l rs və bu iş q n m y d səbəb l rs , müstəhəb htiy t əs sən, bir q yun kəff rə v rməlidir.

23-cü: Hərəmdə bitən ğ c və y bitkini q p rtm q;

24-cü: Sil h gəzdirmək.